

RESUM JORNADA DIGITALITZACIÓ 13 AGOST 2015

TRES EXPERTS ANALITZEN L'IMPACTE DE LA DIGITALITZACIÓ SOBRE EL MERCAT DE TREBALL

El Catedràtic de Computació de la Universitat de València, Gregorio Martín, el Professor d'Economia de l'IESE, Alfred Pastor i el Catedràtic d'Economia de la Universitat Pompeu Fabra, Guillem López Casasnovas varen compartir les seves reflexions davant les oportunitats i les amenaces que suposa el canvi digital.

Es tracta d'un canvi irreversible en la societat, de conseqüències encara imprevisibles però que han encès les alarmes de diversos Premis Nobel d'Economia així com també d'enginyers del Massachusetts Institute of Technology

Diuen que és un canvi que ens ha de preocupar igual que el canvi climàtic. La jornada celebrada el passat 16 d'agost a l'hotel Carles III des Castell sobre l'impacte de la digitalització, va fer que la sala quedés petita per escoltar les reflexions de tres experts en la matèria que van voler aportar el seu coneixement davant del canvi digital que està vivint la nostra societat. A la presentació dels tres ponents, el moderador de l'acte, el rector de la UIB, Llorenç Huguet, va explicar que estem plenament a l'era de la digitalització i que aquesta no serà capaç de crear els mateixos llocs de feina que compensin aquells que destruirà. "S'hauran de trobar solucions a aquestes preguntes encara no resoltes i per això, avui estem aquí per parlar dels possibles efectes en l'economia.

GUILLEM LÓPEZ CASASNOVAS, UPF

El primer torn va correspondre a **Guillem López Casasnovas, que va enumerar el llistat de tots aquelles feines que s'estaven perdent degut a les noves tecnologies. Fotògrafs, rellotgers, fusters, barbers, sabaters o banquers. També va voler referir-se als llocs de feina d'intermediació, com periodistes, dependents de comerç, taxistes o agents immobiliaris.** Al mateix temps no va voler ometre que hi ha treballs que s'enriqueixen amb les noves tecnologies. López Casasnovas, va voler posar l'exemple numèric de l'atur a Menorca sobre els efectes de les noves tecnologies. "En el moments de més atur, hi havia unes 8.500 persones desocupades a l'illa, és a dir, un 20% de la població. Del total de població aturada es pot analitzar si es deu a causes estructurals, estacionals o de conjuntura. Les causes estacionals són fàcils d'analitzar perquè és la diferència entre l'agost i el febrer. Del total de 8.500 persones, hi havia 1.800 que era per causes d'estacionalitat. Les causes conjunturals són les causes degudes a la crisi i estaven valorades en 3.000 persones del total. I finalment, les altres 3.500 persones estan desocupades per causes estructurals i que



s'haurien de reconvertir”.

El catedràtic menorquí continuà explicant que els polítics haurien de propulsar solucions imaginatives. Per exemple, les 1.800 persones desocupades estacionalment, podrien donar sinèrgia a la digitalització durant l'hivern. López Casanovas va concloure que **aquestes persones, podrien oferir serveis a altres persones través de les noves tecnologies i fins i tot, estant deslocalitzades a Menorca.**

GREGORIO MARTIN, U.V.

La intervenció del Catedràtic Gregorio Martin, va dedicar-se més a oferir dades i plantejar interrogants sobre si la transformació digital era capaç de garantir el benestar de les persones. El ciutadellenc establert a València, va iniciar la seva ponència dient que semànticament, ja teníem un problema i és que "empleo" no és el mateix que "ocupació". **“Cada vegada estem més ocupats però menys empleats. L'autoservei que fem quan comprem un bitllet d'avió, reservem un hotel o comprem una cosa, ens ocupa part del nostre temps”.** Martín va comentar que alguns experts deien que l'era de la digitalització és la tercera revolució industrial, però ell no hi estava molt d'acord perquè no s'havia produït cap canvi com en les altres revolucions. La digitalització comportava dos processos:

1. La part més tècnica: la microelectrònica, la robòtica, el desenvolupament de software, l'arquitectura de computadors
2. La part analògica: la memòria ràpida, barata, eficient i minituriatitzada. La ubicuïtat i la mobilitat, que la utilitzo quan i on vull. La capacitat de recombinació amb altres àrees de coneixement.

Continuà explicant que la digitalització ha donat lloc a noves criatures econòmiques que tenen un valor creixent i un preu decreixent:

1. Un producte digital que s'utilitza i no es gasta, accessible permanentment i des d'on sigui així com de cost marginal zero que ningú cobra per allò (és gratis!)
2. Autoservei. Les persones aprenen amb gran facilitat i les ocupacions intermèdies desapareixen.
3. Una economia a demanda que va més enllà de l'economia col·laborativa.

Va comentar que des del 1950, al món empresarial ha anat evolucionant cada vegada treballant amb més màquines i ordinadors més grans i cada vegada amb menys persones. “Actualment algunes màquines ja reemplacen el que feien les persones, com per exemple un gos robòtic que actua com un animal de companyia per persones grans al Japó.”. Martín va mostrar diversos gràfics on es mesurava la productivitat, l'evolució del preu de les hores de feina d'un treballador i el del benefici de les empreses. La seva conclusió es que **el progrés estava acompanyant pocs augments de beneficis personals i sobretot, una disminució dels diners de les famílies.** “Més digitalització i interconnectabilitat però beneficis desiguals”.



ALFRED PASTOR, IESE

L'economista Alfred Pastor va explicar que no es tenia gaire informació sobre els efectes de la digitalització al mercat de treball a Espanya i que els únics estudis feien referència als Estats Units. "La revolució digital pot tenir efectes sobre l'atur, però ara per ara, no es pot quantificar". Va explicar que hi havia empreses que sabien perfectament què fer amb la revolució digital, com la banca, i que hi havia empreses que sabien que el seu futur passava per la digitalització com les empreses del sector serveis.

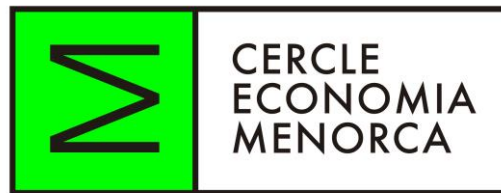
Per poder saber quin era l'impacte de la digitalització sobre el mercat de treball, havien endegat amb el Catedràtic de Computació de la Universitat de València, Gregorio Martín, una sèrie d'entrevistes a empreses per demanar què pensaven de la digitalització. Les grans conclusions que de moment tenien eren que:

1. Algunes empreses (poques) pensaven en l'estalvi de costos laborals amb una substitució per màquines.
2. Moltes empreses estaven més interessades a canviar la qualitat del personal per fer-lo més productiu. Per exemple, un topògraf podria mesurar ell tot sol distàncies en comptes d'haver d'anar acompanyat. Així mateix, per una empresa d'alimentació, per exemple, les noves tecnologies eren molt necessàries per conèixer la traçabilitat dels productes.
3. El tercer grup d'empreses van contestar que creien que la digitalització els podria servir per conèixer millor el consumidor o prescindir d'intermediaris, com per exemple en agències de viatges i banca. Pastor va explicar que sense la digitalització, ja s'havia evidenciat que des de que les companyies aèries poden vendre directament al consumidor final, el preu del vol no és constant sinó que varia en funció de la demanda, fent que a poca demanda el preu sigui més econòmic i al revés. "Aquesta pràctica de les companyies aèries s'estendrà a totes les empreses de serveis que estan molt interessades en conèixer perfectament els hàbits de vida del consumidor per poder treure-li fins l'últim euro que estigui disposat a pagar"

Alfred Pastor va explicar que la digitalització ens portarà a persones amb formació diferent a les que hi ha hagut fins ara. "Potser la programació la podrà dur a terme qualsevol persona però el coneixement de la informàtica a cert nivell de lloc de treball, serà imprescindible. Crec que la creativitat o la intel·ligència social seran imprescindibles per tenir un lloc de treball, en un món molt "mecanitzat" perquè son talents que les màquines no poden substituir".

Segons el professor de l' IESE, les tendències de la digitalització seran:

1. Una separació cada vegada més gran entre producte i productivitat amb salaris



més baixos.

2. Polarització dels llocs de treball en el que els llocs de feina de responsabilitat intermèdia, tindran tendència a la desaparició. "Es necessitaran directius i al mateix temps, personal de baix salari que no serà viable substituir per una màquina, ja que el cost d'aquesta serà superior al de la persona. Això passarà a qualsevol país. Sobraran administratius o persones que no aportin valor afegit. El Sr. Pastor va comentar que a la web momentum.com es podien veure exemples de substitució de llocs de treball.

Com a conclusions va comentar:

1. Ningú sap del cert què passarà
2. La tecnologia la financem entre tots nosaltres. Som qui la compra, qui inverteix en ella i si deixem de consumir, farem canviar el futur de les coses. Ningú té poder sobre això, ni polítics, ni economistes, ni tècnics. És el consumidor qui té la darrera paraula.

El Sr. Pastor va acabar afirmant que una societat no podia sobreviure quan no es pot sustentar del què guanya. El més important i difícil, alhora, serà com dur a terme el canvi. Ell proposava canviar polítiques públiques d'educació, infraestructures, emprenedoria, comerç, immigració i investigació. A part, calia pensar en un nou model organitzatiu empresarial que no només es basés en augmentar la productivitat, sinó en la prosperitat més inclusiva de tots els seus treballadors.

